DÉPÔT LÉGAL
LE DIRECTEUR GÉRANT
Võ phi Hùng, cựu HS Petrus Ký, 67-74, tặng cho Quán Ven Đường

NĂM THỨ BẢY 80 616 MỖI SỐ NĂM XU 民聲 ☆ 月廿八日 NGÀY THỨ BẢY 19 AOUT 1939

N° A-2005

GIÁ BÁN

NỘI-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm 6$00	8$00
Sáu tháng 3.00	4.20
Ba tháng 1.50	2.10

Mua báo gửi mandat gửi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đổi chỗ ở, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG DÂN

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút
HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý
TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN

敝 Le Voix du Peuple 民

Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ: thứ tư và thứ bảy

BÁO-QUÁN
Số 123, đường Gia-Long, Huế
Giây-thép: TIENGDAN HUẾ

Cơ-quan gì cũng phải có chỗ đứng chưn.

PHẢI XÉT CÁI

BẢN CHẤT

Người có bản chất của người, việc có bản chất của việc.

Bản chất cần cho người và việc, nên hư được mất, thường bằng theo nơi bản chất làm chuẩn; dầu cho cái đời khoa học cơ khí tinh xảo ngày nay mà chưa có cách gì đổi cái bản chất được. Con rận chụp ảnh mà phóng đại mãi ra, có thể lớn bằng con voi, song bản chất con rận thì vẫn là con rận; cái dây bò dưới đất kia, bắt dựa vào cây sanh to, có thể leo tận đến ngọn chót cao kia, song bản chất dây leo cũng cứ là dây leo.

Xem người cần xét bản chất mà xem việc cũng thế:

Đá banh đánh vợt, vẫn là có ích cho đường vệ sinh, song chỉ ích cho những hạng người ăn không ngồi rồi, chớ đối với phần đông, hạng lao động, từ thành thị cho chí thôn quê, trọn ngày làm không hở tay chưn, thì chẳng ích gì, vì họ tập thể thao từ lúc còn nằm trong bụng mẹ kia.

Triết-lý Âu-Tây, văn hóa Ấn-độ và học thuyết cao xa, vẫn qui báu thiệt, song chỉ người có tiền có sức, được quyền lợi riêng mà học đến bậc ấy mới lấy làm cần, chớ phần đông nhân dân chỉ cần kiếm một vài món học phổ thông mà không biết mó vào đâu, cần gì đến chuyện xa mù ở ngoài trời đó.

Ở cái đời mới nầy, cái ít mà xít ra nhiều, cái chỉ mà mọ ra bạc, nghĩa là những cái do cách chụp bóng phóng đại và cắm chồi cho leo kia không biết là bao, nếu chúng ta hở hững mà bằng theo cái vẻ thêu rồng chạm phụng, sơn đỏ thếp vàng bên ngoài, thì choáng tai lòa mắt mà không rõ chân tướng là thế nào cả.

Ai có để lòng đến tiền đồ nòi giống và nước nhà, trước nhứt phải mở tấm con mắt ra ngoài những tấm bảng quảng cáo lòe loẹt kia.

Thức-Tự-Dân

HAI VỢ CHỒNG ÔNG GANDHI BỊ ÁN MỖI NGƯỜI MỘT NĂM TÙ

Poona, 5 Aout — Ông Gandhi bị án một năm tù, vì tội làm trái với những điều kiện tha ông trước kia.

Bombay, 5 Aout — Ông Gandhi bị xem như thường tội (droit commun) mà không được biệt đãi như mấy lần trước.

Medhabad, 7 Aout — Bà Gandhi bị bắt hôm 2 Aout rồi được thả ra ngay, sớm hôm nay lại bị bắt lại, cũng vì không làm y theo những điều kiện người ta buộc bà trước khi thả ra. Bà bị án một năm tù và giam chung một nơi với ông Gandhi.

CHUYỆN ĐỜI

Nếu như thánh Cam-địa sang xứ ta

(Chuyện thánh)

Ông Thánh! Nghe đến cái tên Thánh thì vô số là người sùng bái cả tụng; dầu là ông Thánh ấy ở về đời tu hành lu lai hay là ở ngoài muôn ngàn triệu giặm xa tít mù kia. Mà nhứt là ở phương đông ta bọn có học có biết đọc sách viết chữ ít nhiều lại càng thích tán Thánh hơn nữa.

Họ tán cũng có lẽ lắm chớ, vì ở đời mà riêng về phần loài người, còn ai là hơn cái người Thánh? Để mang được cái tiếng «Thánh» thì là tỉnh nết tư cách lời ăn tiếng nói cho đến chất sử, nhứt động dầu là đã làm khuôn khổ cho người đời bắt chước theo. Không thấy Tiếng-dân một số nào trước đã nói chuyện học trò cụ Khổng bắt chước ngài mà viết thành một thiên Hương-đảng trong sách Luận-ngữ kia sao?

— Chưa chắc, ai kia, chớ người Nam ta sùng bái Thánh có tánh chất riêng khác, riêng nghĩa là không dòng cách nói trên.

— Khác thế nào?

— Khác là sùng bái ông Thánh xưa và ông Thánh xa mà thôi. Chẳng tin, bác thử sang Ấn độ mà rước Thánh Cam-địa về đây xem.

Lần nay Thánh Cam địa nổi tiếng cả thế giới, dầu ngài sanh trong cái nước đã thuộc dưới chánh phủ Anh, nhưng khi sang Anh, sang Pháp, người Âu cũng tỏ lòng tôn kính, không nói về phần dân Ấn-độ, ngài nhận đôi một bữa đã thấy có phong triều mới. Vì ngài ở xa bên ấy nên người Nam ta thấy người thế giới tán, mình cũng tán theo cho oai lỗ miệng, chớ nếu...

— Nếu sao?

— Nếu mà Thánh Cam-địa bước chưn sang đất Bắc kinh chữ S nầy, thì cái bộ mặt ốm, móc mình xương, áo quần lang thang cùng cái lối ăn ở lếm nhếm quê dân nhà quê ta kia, đố có khách sạn nào thèm chứa; khi đi ngoài đường rủi gặp bộ lít hay là vào sở công gặp chú lính gác cửa thì họ đã hầy con mắt dài có đuôi, và hốt hải nọ kia. Không những bọn thông thường ấy khinh thị mà thôi đâu, chính hạng tân thời, tân nhân vật, nhà tai mắt, tất không ai để ông Thánh kia vào trong con mắt hết.

— Sao thế?

— Vì cái Thánh của ngài để đâu trong bụng mà bề ngoài không đáng mốt tân thời chớ sao?

Trên là lời 2 người nói chuyện, Chương-mai thuật lại cho độc giả nghe

Chương-Mai

Một ít chữ Hán dùng sai

1) «Phụ mẫu chi dân» — Ta hay nói vua hay quan là cha mẹ dân, là do câu «nguyên hận tắc dân phụ mẫu» cùng «dân chi phụ mẫu» mà giải nghĩa ra. Nay thấy báo và sách mà có kẻ viết «phụ mẫu chi dân» thì trái ngược mà vô nghĩa mất.

2) «Dinh ngộ» — Dinh ngộ 伶悟 là nói về tánh chất thông minh, trí khôn sắc sảo, chữ «ngộ» thuộc về tánh linh cảm giác. Vậy mà có người dùng khen văn hay, công đi với chữ hùng hồn, như nói văn chương dinh ngộ v. v., ấy là dùng sai.

Đinh-ngộ

I. B. — Nhân tiện trả lời cùng ông T về nghĩa chữ «bổn».

T. D. số 609 có nói chữ «bổn» chỉ để dùng xưng mình, còn dùng xưng người là sai. Ông T gởi thơ viện chữ «bổn năng», «bổn tâm» mà nói dùng xưng cho người cũng được...

Thưa ông, bài trước nói dùng xưng người ghi sai là chỉ tiếng xưng hô có chỉ định như tiếng pronom démonstratif; như «bổn quán» là chỉ quán vào, «bổn hiệu» là chỉ hiệu nào. Còn «bổn tâm», «bổn năng», là tiếng chung (nom commun) đã thành tiếng liên từ (nom composé), không ai dùng làm pronom bao giờ.

Có lẽ ông đã dùng lầm nên cải buồn thì phải.

THẾ-GIỚI THỜI-SỰ

CHÁNH SÁCH MỚI CỦA NGƯỜI NHẬT

(Khoách trương hải-quân, tuyên truyền văn giáo)

Rắn tới! đổi mới! ấy là chánh sách tấn hành một cách bằng hai của người Nhật, không những đối Hoa mà thôi, mà đối cả thế giới nữa.

Mới rồi, theo tin Đông-kinh, Hải quân bộ mượn cái cớ tình hình ngày cấp ở Viễn-đông, quyết định khoách trương hải quân, [illegible] toán sang năm đã trù xong, cho cuộc trưởng tự đảo quái vụ thẩm tra, tổng ngạch đến 5 vạn vạn 2 ngàn vạn đồng; chia ra việc kiến thiết: 8 đại đội hàng không | vạn vạn 6 ngàn vạn, 2 hàng không mẫu dinh 9 ngàn 4 trăm 80 vạn, 2 chiếc tuần dương 8 ngàn 4 trăm vạn.

Ngoài ra 14 chiếc khu trục và tiềm đỉnh thủy lôi và các kinh phí định là 3 vạn vạn 6 ngàn vạn đồng. Trù kiến thiết xong trước năm 1938 và nói quả quyết rằng dầu trong lúc tài chánh khó khăn thế nào, khoản phí ấy cũng nhứt định không giảm được.

Trên là việc khoách trương võ lực, còn việc ngoại giao cũng đổng thời đổi mới:

Từ bước chân ra hội Quốc-Liên thì người Nhật liền định cách ngoại giao theo một cái phương [illegible] chia làm 3 nẻo đường:

1) Tiếp hợp riêng từng nước khác để duy trì cuộc hòa bình;

2) Mở rộng đường công tác quốc tế văn hóa cho các nước thế giới lượng giải;

3. Mở rộng phạm vi kinh tế ngoại giao.

Bộ Ngoại vụ Nhật đã căn cứ theo 3 nguyên tắc trên, định trong số dự toán sang năm mà trù món kinh phí mở rộng đường thương vụ sứ quán ở các nước ngoài, và dùng vào cuộc kiến thiết quốc tế văn hóa.

Mục đích quốc tế văn hóa là dùng Nho giáo Phật giáo làm công cụ, sẽ làm theo cách dưới nầy:

1/ Tuyên truyền nho học và phật học, đại biểu cho tư tưởng phương Đông để trao đổi với tư tưởng Âu-Mỹ mà truyền giảy lẫn nhau;

2/ In phát các sách tuyên truyền và mở hội văn học triển lãm;

3/ Giúp cho các nước ngoài nghiên cứu lịch sử và văn hóa Nhựt-bản;

Ai xem chuyện kể trên mà không ghê cho qui mô tấn thủ của người Nhật?

Thì bề trong cũng bị cái nạn khủng hoảng chung như các nước trên thế giới, phần thì chỉnh đốn nước Mãn, phần thì đánh dẹp nghĩa quân Tàu, công việc rộn ràng như thế, gia dĩ chánh sách di dân, mở mang thực nghiệp, cái gì cũng trù liệu tấn hành một cách to lớn, nay lại định mở rộng mặt võ lực và văn hóa đối với toàn thế giới nữa.

Liệt cường thế giới có ngừa mắt cho mấy chú lùn ở ba hòn đảo con con kia không? Quả địa cầu mà không có ngày mặt nhựt, hay là thế giới mà không có cuộc đại chiến thứ hai, thì ma nào mà ngăn đường đi tới của họ!!

K. Q.

CẢI CHÍNH

Bài xã thuyết số vừa rồi: «*Cái họa độc quyền nước mắm*...», cột 2, giòng 24, có dẫn mấy số báo Đuốc-Nhà-Nam trong có đăng bài của ông Lê-quang-Liêm: 904, 905, 906 mà đề lầm 664, 665, 666.

Việc Thế-giới

Tình hình Hoa bắc

Bá-linh, 9 Août. — Theo một tờ thông tin của chính phủ Trung-hoa, thì các quan địa phương được tin của người Nhật cho biết trước rằng vì phong trào mỗi ngày mỗi thêm bành trướng ở Do-lonor mà quân Nhật ở Kwang-tung buộc phải chiếm lại miền ấy.

Cũng theo tờ thông tin, thì máy bay Nhật có ném bom xuống Kuyuan.

Thượng-hải, 9 Août — Chính phủ quốc dân Trung-hoa tin rằng 60 000 lính Mãn-châu-quốc bao vây địa phận Trung-hoa (ở Thượng-hải), gây lại cuộc Trung Nhật xung đột.

Người Trung-hoa tuyên bố rằng những bom do máy bay Nhật ném xuống làm thiệt hại nhiều lắm, cả về quân khí cả về mạng người. Người Nhật sở dĩ hoạt động lại như vậy là vì thái độ Phùng ngọc Tường ở Do lonor.

Cuộc bải công ở Alsace (Pháp)

Bale, 9 Août. — Cuộc bải công của thợ làm nhà ở Strasbourg đã lan ra tới Mulhouse; thợ làm nhà ở Mulhouse bải đầu bải công từ trưa hôm ấy. Chiều lại đảng xã hội và có tổ chức một cuộc hội hiệp đặng bàn về cuộc tổng bải công.

Ở Neudorf, thợ in không chịu bải công theo, nhưng có chuẩn một số 20 000 phật lăng đặng giúp thợ bải công.

Ở Strasbourg, đường sá dơ bẩn lắm: phu quét đường bải công. Viên đốc lý Strasbourg đã chuẩn 5 000 phật lăng đặng phát cho vợ con thợ bải công. Người ta nói rằng chính phủ sẽ can thiệp điều đình.

Anh-Ái

Dublin, 10 Août. — Vừa có hai đạo luật mới: 1) giới hạn quyền của chức Toàn quyền may mắn cho anh bằng; 2) do do tòa án Ái nhĩ lan xử không được chống về Hội đồng tư vấn Anh hoàng. Trong chánh giới người ta cho rằng những đạo luật ấy sẽ chỉ là Anh Ái, mà nước sau đó sẽ thành nước cộng hòa độc lập.

Thủ tướng D. Valéra đã trình tại Hạ nghị viện một bản dự luật về việc sửa đổi Hiến pháp.

Chức Toàn quyền sẽ bị bải, mà hai nước không còn dính líu gì với nhau nữa.

Cuộc bải công của thợ mỏ ở Huê-kỳ

Hoa thịnh đôn, 10 Août. — Cuộc bải công thợ mỏ ở Pensylvanie đã gần kết liễu 100.000 thợ mỏ đã bắt đầu làm việc lại.

Nhưng 10 000 thợ làm nón (bonnet), và mấy nghìn thợ trong 40 nhà máy làm cigar ở Tampa (Floride) [bải công đã mấy tuần nay, cũng chưa thôi.

VAN-UYEN

Bần nông thán

Lúa đỏ khoai lang đã cạn bồ,
Trời càng hạn mãi ruộng càng khô
Trong nhà vợ đói nằm ngay cẳng,
Ngoài ruộng chồng lo tát thấy mồ
. . . . . nghe sẳng sốt,
Vợ đói chồng nheo chạy quanh co
Thân nghèo đến thế thôi đà khổ,
Ngẩn cổ kêu trời có thấu cho!

Bằng-Hà

Nạn bão lụt

Biển dâu đưa đến bằng dâng đáng,
Nét vẻ tang thương xót nỗi làng.
Ngọn sóng vô tình cồn hóa biển,
Một mưa bất nghĩa đất thành sông
Tội gì ghét bỏ phường lê thứ,
Buồn nỗi cay chua bậc hóa công.
Phải có thảm tòa nơi thượng giới,
Rõ nhau đến kiện chẳng nài công.

Ng. T.

Thế nào là người đàn bà hoàn toàn ở Đức?

Bá-linh, 9 Août — Tờ tuần báo ở Bá-linh «*Das Wissen der Nation*» có đăng bài khuyên bọn đàn ông về việc kết hôn. Theo báo ấy, thì lấy vợ nên lấy người Aryen nước da hoe hoe, mắt xanh, mặt thuần, mà không nên lấy người Địa-trung-hải tóc đen, cũng chớ có lấy người giống đen hay giống vàng. Lại thêm rằng: «Cũng đừng lấy người con gái hay đi xem hát, tập thể thao hay là có chức nghiệp»...

VIỆC TRONG NƯỚC

HUẾ

Cuộc đá bóng

Chiều hôm 15 Août, nhân ngày lễ Thánh-mẫu thăng thiên (Assomption) tại sân thể dục d'Elloy có cuộc đá bóng giữa ê-kíp hội và ê-kíp Lào. Có đức Bảo-đại và các quan tây nam tới xem. Không bên nào thua.

Người ta đồn rằng cuộc đá bóng nầy có vua Lào sang dự, nhưng chỉ là đồn huyễn, vì không nghe tiếng vua Lào mê thể thao lắm, mà lại đường từ Lào sang đây cũng xa xuôi nữa.

P. V.

Sẽ bải sự tuyển học-sinh vào trường Giám

Gần đây bộ Giáo dục có đưa phiến lên đức Bảo-Đại xin để trường Quốc tử giám làm nơi học xá, mua các sách vở để ai muốn thi vào ngạch quan có nơi nghiên cứu.... Học trò độ nhứt niên Quốc-tử-giám không chọn nữa; còn bao nhiêu học trò độ nhị và độ tam niên khi nào thi ra hết rồi thôi.

P. V.

THỪA-THIÊN

Vấn đề thủy lợi

Ở Truồi có một cái nguồn (Hưng-bình) dân mấy làng chung quanh dầu nhờ lợi nước, về miệt hạ lưu làng Bàn-môn có đắp một cái cống nhưng thấp quá nên nhiều khi nước ngọt tràn ra biển, mấy làng ở thượng du bị khô; việc ít mà làng Bàn-môn đòi tiền nhiều thành hay sinh kiện, dân làm ruộng cũng không yên được. Muốn cho dân được hưởng lợi chung xin nhà nước theo cách sau nầy:

1·) Sức cho mấy làng ở miệt hạ lưu được hưởng nước nguồn tùng-bình, theo số ruộng mà chia chịu, đem dân đến làm chung, đắp cống cho cao để trữ nước cho nhiều cho mấy làng miền thượng du khỏi bị khô.

2·) Mở một cái cống ở trường đề Thạch-đê, mùa nắng đóng lại, mùa mưa mở cho nước chảy rút, khỏi bại mấy đường đập chung quanh, vì khúc ấy quanh queo nước không thông.

3·) Lựa những người thân hào có công tâm và thạo nghề nông ra coi làm.

4·) Mấy đường kinh phải đào cho thông cho ruộng xa khỏi bị khô.

5·) Cho thầu đắp mấy cái cống và khai thêm kênh cho mấy làng xa được nhờ nước, theo số mẫu mà phân bổ chịu bạc.

Mối lợi chung ấy mong nhà nước lưu tâm.

Dân

HÀ-TĨNH

Công ông Nguyễn Phương

Được thư ông nói việc làng, không rõ làng ấy ở tổng nào, huyện nào.

Vậy ông nói rõ, bản báo sẽ vui lòng đăng.

T. D.

ĐỒNG-HỚI

Một vụ hối lộ bị khám phá

Ngày tháng 3 năm nay, tại Đồng-hới có đám đánh lộn ở giữa cô X. và cô L. Cô L. bị nhiều vết thương nặng, nằm nhà thương hơn hai tuần mới lành, có giấy chứng nhận của quan thầy thuốc. Sau quan tỉnh đòi hỏi cô X. có sợ quan làm án quyết lo để khỏi.

Việc đã lo xong rồi, ngày 1er Aout quan sứ đòi cô X. đến hỏi đem bạc lo cho ai, cô X khai đưa cho Tô thị Ng. số bạc 50$ nhờ đưa lại cho bà Lg (người thường vào ra quan) để lo với quan..... Quan sứ hỏi Tô thị Ng. và bà Lg. thì hai người cũng đều nhận song bà Lg. nói số bạc ấy còn tại nhà bà. Câu chuyện hơi đồng dinh lối thôi, chưa rõ quan xử sao.

Hiện trạng.

QUẢNG-NINH

Dọn làng cạnh nhà tư nhơn?

Phạm-Liên, người làng Phú-nhuận, ngụ làng Cồ-hiền, tổng Trung quân, Quảng ninh, không biết chuyện gì mà cách 10 hay 15 đêm, nó vạn cớ ai quăng đá vào nhà nó, đi báo quan, đã có bắt người đến bà bên xóm tra hỏi, ai cũng không chuyện gì. Đêm 20/7/39, nhà nó cháy làng ngự chữa được, nó lại đi báo quan, quan phủ và chánh phó tổng về khám, quan lấy thước đo, đá sỏi và đá để dẫn mảnh, cũng biên, rồi sức làng phải làm cái xích bận trước mặt nhà nó. Nguyễn Di bẩm: xích bận thì làm chỗ dựa dầu và nơi ách yếu... nói chưa hết lời, bị quan thưởng cho năm tai tai, và đánh gẫy một cây roi.

Vậy dân làng bắt cạnh nhà tư hay sao? mà quan lại đánh người vô lý.

Dân

QUẢNG-NAM

Oai quyền lý trưởng

Lê-Trân, lý trưởng làng Thanh-hà, tổng Mỹ-hòa, (Đại-lộc), bị dân kiện, quan làm án bãi chức, đã nộ g cử giữ lại[illegible] đợi, lí tác trở về, lại lại quyền làm, nhiều dân oai bức hơn trước, gia tá dưới mắt:

1·) Lấy đất làng làm nhà thờ.

2·) Cờ làm sai của nhà bao mất, bắt dân trong giải quan.

3·) Tên Võ-Hiện (dân trong) đi mở đá nói xin ý nhận thiệt, ý không chịu nhận, bắt đào cối lên ý xúi dân giáo Lê-Lợi, Lê-Cân ra đánh đánh nói mà có chứng mà chẳi nói mới để chưa có tin; Võ-Hiện bị thương, đi báo, nguyện sẽ khám cũng chưng khai thật là mà cân bà mợi Hiện-mà còn bỏ chưa được đời đi..

4·) Y chức xã Võ Y (người giáo) đem tranh tre đến rượng tự họ Võ đình làm nhà. Võ-Khoang ra hỏi, y kêu cả dân giáo ra, bị cây người đài đạp đánh Khoang trốt lợi lại trượng bỏ thấy dân trong thì trốt hết.

5·) Tên Võ-Phi (dân trong) đi cất cỏ ni ngang nhà bội giáo bị Lê-Tự, Lê-Cân, Lê-Hồ, Võ-ira chận đánh trói, xô cây khiêng vào nhà thờ treo đầu gông lên. Võ-Dược và Hạnh nghe la chạy ra cũng bị bắt trói gông cột ở đình, vợ Phi nghe chồng bị trói chạy tới cũng bị trói cột cả nhà thờ, chẳng nó đạp tượng phá bàn ra cho Võ-Phi, hăm dọa đã đến nửa không ai dám đem cơm cháo gì cả, bọn Võ Phi bắt đi hai ba ngày. Dân bọ về đi báo huyện. Cân dân giáo đi báo tỉnh huyện bắt

(Xem qua trang 8 cột 4)

KHO CHUYỆN...

Việc ông Diệp-văn-Kỳ, chủ bút báo Công-luận bị cáo tội nhiều bọn, ngày 7-8-39 tòa giảng trị Saigon đã đem xử. Bị cáo nhận tất thảy được trắng án.

Ngày 21 Juin, ở viện Dân biểu Bắc kỳ có đưa ý đưa lên quan Toàn quyền là điều thỉnh cầu quan bỏ võ kinh lễ. Nhưng quan Toàn quyền trả lời trọi lời lắt. Vì vậy phòng canh nông có nhóm lại bàn chuyện khuyên các viện khác từ chức. Lúc viện đã họp định hoãn việc từ chức, và có thảo thơ đáp bức thơ trả lời của quan Toàn quyền.

Tên 2 thức là thơ ký cho nhà Đông dương ngân hàng Vinh, vừa rồi đã bị thiếu số phỉnh một người bạn trả tên là Thuận, quê Thanh hóa, lấy bạc đã đem vào làm.

Tại chợ mới Gò công (Nam-kỳ) có một người kia bắt được một con rắn dài 2 thước rưỡi, có 12 lỗ mũi và 3 hàm răng.

Hiện con rắn, nằm nhốt trong một cái thùng rất bị kín. Có một tên lính con rắn chỉ quơn vì chỉ nó mà thôi, nên ai lại gần thì bỏ phăng mang làm đó.

Con rắn đáng quí thật!

Báo Phụ nữ Tân văn bị cấm ở Bắc. Nay đã được phép lưu hành ra ngoài như trước.

ANNAM LỊCH SỰ HÃY NÊN HÚT THUỐC LÁ JOB

LUẬN-ĐÀN

Lại còn một cái tánh đặc-biệt của người mình :

TÁNH MAU NGUỘI

Nói đến người An-nam, người nước ngoài hay bình phẩm là giống người thích làm nô lệ và không biết ơn.

Vì cái tiếng bình phẩm đó không đúng sự thực, vừa rồi ông S. N. có viết trong báo *Saigon* hai số tiếp một bài dẫn đề là : « Hai đặc tính gốc của người nước ta » (số 69-70) đem chứng cớ mà thân oan và chữa lỗi cho người mình, nói rằng người mình không phải giống người thích làm nô lệ và không phải không có tánh biết ơn.

Chứng cho đều thứ nhất, ông đem lịch sử ta xưa hồi thuộc dưới quyền cai trị của Tàu mà kể những anh hùng, nữ kiệt đã từng lắm phen đuổi quân Tàu.

Về đều thứ hai (không biết ơn) thì ông kể lại cảm tình của người mình buổi ấy đối với SI-Nhiếp là thế nào, lại nói người biết ơn có hàng nghìn hàng vạn, mà kể làm ơn e không một không hai v. v...

Những lời ông S. N. bàn chữa cho người mình, tôi vẫn tán đồng. Nhưng còn có một cái tánh đặc biệt của người mình, chưa thấy người ngoài chỉ trích, mà như có chỉ trích, ta cũng hết phương bình vực, ấy là cái tánh mau nguội. Nghĩa là việc gì lúc ban đầu cũng nồng nàn được một hồi, rồi lần lần chẳng bao lâu tiêu tán đi đâu mất.

Không cần phải nói dông dài, chỉ xin đem ra vài cái chứng như dưới nầy :

1/ Về khoảng hai cụ Phan mới về nước, những người nào đã thoáng nghe được lịch sử của các cụ ít nhiều, thôi thì mừng nhảy, hăng hái lạ lùng. Thế mà được một độ rồi lặng im.

2/ Việc Dân-biểu vào khoảng năm 1926-27, nào nhiệt là dường nào ! mà nay không có phương gì hâm cho nóng.

Đó là chuyện có quan hệ. Đến chuyện nhỏ như cái địch đô-đô (yo-yo) lúc đầu, hễ ra đàng thì thấy từ kẻ lớn đến đứa bé nếu ba cũng nắm nơi tay mỗi người mỗi cái, chơi lấy làm thích. Chưa được mấy tháng thì nay chẳng thấy ai đợt lên thả xuống cái miếng gỗ tròn kia nữa !

Người ngoài thường có cần chê người Tàu rằng : e nóng chỉ 5 phút đồng hồ. Tội nghiệp cho người mình lại không được mấy khắc mới thấm cho !

Vậy nhân lời ông S. N. mà kỷ giả chỉ rõ thêm một cái tánh đặc-biệt của người mình nữa.

T. L.

Dụ số 45 ngày 11 tháng 8 nhuận năm Bảo-đại thứ 8 (3 Juillet) cải cách chương trình

VIỆN NHÂN-DÂN ĐẠI-BIỂU TRUNG-KỲ

Ngày mồng một tháng ba năm Khải-định thứ năm, (19 avril 1920). Đức Tiên Hoàng khảo Ta muốn cho dân ta được cử đại biểu để tham dự một vài khoản về việc nước, nên đã xuống Dụ lập ra Hội-đồng Tư-vấn Trung-kỳ.

Qua ngày 24 Février 1926, đương lúc Trẫm còn xung ấu, qui Toàn quyền đại-thần đã chiếu theo ủy quyền, đổi Hội-đồng Tư-vấn làm Viện Nhân dân Đại biểu.

Từ ngày ấy về sau, trong điều khoản cũng có cái thay đổi ; nay Trẫm xét lại vấn đề ấy, thời những điều khoản cũ không thích hợp với sự nhu cần hiện thời và nguyện vọng của dân ta nữa.

Trẫm công nhận Viện Nhân dân Đại biểu và danh hiệu ấy, còn chức vụ cần phải mở rộng thêm, về sự định tư cách người được bầu cử Nghị viên cũng nên đổi lại, để cho dân ta càng ngày càng tham dự vào việc chung cho trình độ tiến hóa mỗi ngày phát đạt thêm.

Vì vậy nên Trẫm chuẩn định các khoản như sau nầy :

MỤC THỨ NHỨT

Điều thứ 1. — Ở Trung kỳ có Viện Nhân dân Đại biểu. Chức vụ Viện ấy là để tỏ bày ý kiến, đạt lên Chánh phủ, những vấn đề về kinh tế, tài chính và xã hội định như sau nầy :

Điều thứ 2. — Phải chất vấn Viện Nhân dân Đại biểu các khoản sau nầy :

a) Những bản dự trù ngân sách chính và phụ của Nam triều, Trung kỳ bảo hộ, tỉnh hạt, về khoản chi tiêu có lợi ích cho xã hội và kinh tế.

b) Các khoản công tác dự trù trong ngân sách chính hay phụ của Nam triều, Trung kỳ bảo hộ, tỉnh hạt. Bạc công tác trù trong ngân sách Đông Pháp có quan thiết xứ Trung kỳ.

c) Về việc trước sách hoặc trừ trước những đường quan lộ.

d) Các khoản công trái và cách trích dem tài nguyên của ngân sách Trung kỳ làm đảm bảo.

e) Các việc đặt thuế mới, phân hạng, cách thâu thuế, tài nguyên và lợp thuế dự trù vào ngân sách Trung kỳ.

f) Tất cả các vấn đề mà chính phủ Nam triều đã thương quan Khâm sứ đại thần ý hiệp đem hỏi ý kiến Viện ấy, đại

(Xem qua trang 3 cột 6)

Tam-xà hồ-cốt cao

Mỗi lọ 1$50 Nửa lọ 7$50

Chuyên trị PHONG-THẤP, TÊ, BẠI, bán tại hiệu SINH-HUY VIỄN xưa nay là thứ cao chạm hiệu, nổi tiếng khắp cõi Đông-Pháp, đã được xã-hội tin dùng và khen ngợi. Xin xem qua những bức chứng-thư sẽ lần lượt đăng theo sau :

Hoc lo 4-11-1933

Thưa ông.

Bảo là Juillet tôi có tiếp được thuốc ông gởi, về tôi nằng vừa mới được một lọ thì, chẳng may bị chứng thương hàn nên mới trễ mãi đến bây giờ mới dùng hết thuốc, nên bây giờ tôi gởi tiền lời ra thăm ông và tin cho ông biết rằng tôi dùng nửa tá thuốc TAM-XÀ HỒ-CỐT CAO nầy cũng có giảm được nhiều, vậy xin ông gởi cho tôi nửa tá nữa đã tôi uống tiếp.

Vậy xin ông gởi gấp gấp cho ở lọ cao TAM-XÀ HỒ-CỐT giá 7p.50 cước phí 0p.50 nữa, và xin ông gởi thuốc mới cho.

Cảm ơn ông và chúc ông buôn bán càng ngày càng phát đạt. Nay thư

Adresse : M. NGUYỄN-KHANH
EX. Instituteur
HỒ-LÁU (Sập đá)

(Copie conforme)

Thơ mình tự **Nhân - tạo - huyết** *đăng ở trương tư*

UỐNG CHO THOẢ THÍCH KHI TA KHÁT NƯỚC

Antésite pha với nước là là một *vị giải khát rất ngon lành, đáng vệ-sinh, uống bao nhiêu cũng không độc* (dùng đã hơn 30 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông-Dương, AOF., AEF. V. V.)

Làm bằng cam thảo, thạch long đảm, cùng bằng các cây thơm. *Nước đó rất khát, giúp cho sự tiêu-hóa, rất bổ mà chữa các chứng sốt rét.* Đã thơm tho, lại không có tí rượu nào, uống không bứt, uống một ít là đủ khỏi khát. Thật là một vị giải khát đích đáng cho các sứ-nóng.

Antésite đựng bằng các lọ nhỏ, pha được 30 hãy 40 lít nước, bán ở các nhà bào chế, tạp hóa cùng các nhà bán đồ ăn. Nếu không mua được, thì gởi theo ô quan cho **M. PERROT-ANTÉSITE** à Voiron (*Isère*) *(France)* rồi sẽ nhận được ít mẫu pha được 30 hãy 40 lít nước mà không mất cước.

Có bán ở Huế : M. IMBERT Bào chế Centrale ở Đông Pháp

Monsieur TẠ-NGỌC-LIỄN Pharmacien
Route Coloniale N° 1 à NHATRANG

SÁCH TẶNG

Bản báo có nhận được quyển sách nhan đề « *Những cảnh khổ ngục* » do ông Nguyễn-công-Hoan soạn và gởi tặng. Đương-xuân thư-quán (Hải-dương) xuất bản. Giá bán 0$35.

Vậy xin có lời cảm ơn.

T. O.

HOTEL D'ANNAM (Quinhon)

Nhà ngủ sạch sẽ, ăn uống tinh khiết và rẻ, có garage để xe.

PHAN THANH-KHUYẾN
Quảng-tỷ

Muốn phòng bệnh tật trong mùa nắng

Phải có luôn trong nhà một lọ.

Dầu Linh-Bửu

của hiệu VĂN-HÓA

Giá : 0$05 — 0$10 — 0$25
Nước : 0$15 một ve

◎

Muốn tóc mướt và mịn, dùng

Brillantine Văn-Hoá

◎

Muốn trẻ con khỏi rôm, sảy, dùng

Phấn trẻ con
VĂN-HÓA

ĐÃ RA THÊM :
Crème Văn-Hóa
Dầu Sinh - phát

Xin chú ý !

Phải đến le 20 Juin 1933

Monsieur NGUYỄN-TRUNG-THÀM à Quảng-xá BONGHOI

..... Chị tôi bị bệnh ho trăm trong, đã dùng nhiều thứ thuốc mà không giảm bớt gì. Sau dùng 2 hợp thuốc của quí hiệu thực thấy hiệu nghiệm lắm. Sau tin gởi 1 hộp lớn 2$40 theo cách contre remboursement cho người bà con tôi dùng..... Trân-trọng v. Vạn phần phó Phiếu-Chân Nghệ-An.

Hà tịnh le 6 Juin 1933

Tháng trước tôi có mua cho người 2 hộp thuốc ho lao giá 2$60 đem về dùng thấy làm linh nghiệm vô cùng. Nay xin gởi thêm cho 2 hộp nữa theo cách nhận hóa giá ngân như lần trước . . .

Phan đức-Thành cựu pt âm tuần lễ à Linh-cảm (HÀ-TĨNH)

(Không bảo chứng thư sẽ đăng tiếp)

Tin mừng

Một người bạn của thầy cung thợ giày

Muốn cho công nghệ của thầy mình thợ giày được mau tấn tới và thêm đẹp, lại thêm cử mua bán khó khăn, N. Nguyễn-văn-Lễ là người bạn của thầy cung, may làm đại-lý cho mấy hãng bán thuốc chuyên bán đủ các thứ để đủ người làm giày đóng hàng : Da mỹ, da đế, da lót, giấy mỏng đủ màu, đinh, gai, đủ khuôn, đủ thứ ; giá rẻ rẻ, đóng cho thầy cho thợ giày tin cậy, các ông ở xa cần mua xin biên thư về hỏi về nói chuyện.

NGUYỄN-VĂN-LỄ
N° 104 Rue d'Espagne — SAIGON

GẶP THỜI ĐÓ CHĂNG ?

Ai đi một vòng từ Nam ra Bắc hoặc từ Bắc vào Nam thời đều thấy rõ ràng rằng dầu Khuynh-Diệp nơi nào bán cũng hết sức chạy và một người dầu hết sức tin dùng. Tới đâu cũng nghe thiên hạ tán tụng công hiệu của Khuynh-Diệp, lại còn thấy nhiều người bôi Khuynh-Diệp nơi thuốc mà hôi, rầy Khuynh-Diệp quanh giường mà nằm. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Tại hiệu Khuynh-Diệp nấu dầu không nghỉ, ra dầu không ngớt, người làm việc càng ngày càng thêm đông mà dầu chỉ vừa bán chớ không bỏ có thiếu. Rồi đây hiệu Khuynh-Diệp còn phải đóng thêm hai sở nấu dầu nữa. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Dầu Khuynh-Diệp đã được sở Phân-Chất nhà nước công nhận là dầu thật tốt, mà đi dự cuộc Đấu-xảo nào tại xứ ta hay ở Pháp cũng được phần thưởng lớn. Kể cả Kim-khánh, Long-tinh, Mũ-dạy, Bằng-cấp, Khuynh-Diệp đã được 13 món toàn là thứ đặc biệt. Thấy vậy ai cũng cho rằng hiệu Viễn-Đệ gặp thời.

Nhưng có thời có tiết chi đây ! Khuynh-Diệp mà được cái tiếng tốt Khuynh-Diệp, cái sức của Khuynh-Diệp, chính vì Khuynh-Diệp thì nào nấu dùng đúng đắn, bán cũng hẳn hoi, mà hiệu Viễn-Đệ đã có kinh nghiệm khuôn thước về nghề nấu dầu, bán dầu, mới có thể nấu đúng đắn, bán hẳn hoi được.

THỜI của hiệu Viễn-Đệ chính nằm chỗ đó.

Các học-sinh và phụ-huynh học-sinh nên xem những điều sau này :

Trường GIA-LONG là M. G. BAILET quản đốc có phép mở đủ các ban *Tiểu-học, Cao-đẳng Tiểu-học* và *Trung-học*, dạy đủ các lớp từ lớp đồng ấu đến lớp thi Tú-tài.

Có chân trong Hội-đồng Tư-Vấn Học-chính Đông-Pháp.

Vì có công trong việc học nên năm 1931 đã được bằng khen của Chính-phủ Đại-Pháp.

Là trường có đủ thế lực vững vàng, từng trải đã bốn năm nay.

Là trường tư tốt nhất, đứng đầu nhất và to nhất Hanoi.

Là trường có học sinh thi đỗ nhiều nhất. Kỳ thi Tú-tài vừa rồi trong mười hai người đi thi, 6 người được vào vấn đáp, 1 người đỗ hẳn (thinh bạng).

Ở các lớp học thì có trật tự như các trường công. Ai cũng biết rằng bao nhiêu các giáo sư tốt nhất (không kể các giáo sư ngạch nhà nước) đều về cả trường GIA-LONG

Vì kinh-tế khủng hoảng, nhà trường muốn giúp đỡ học sinh một phần nào học, nên định học phí năm sau như sau nầy :

Năm thứ nhất :	4p 00 một tháng chứ không phải	4p.50
Năm thứ nhì :	5p 00 —	5p 50
Năm thứ ba :	6p 00 —	6p.50
Năm thứ tư :	7p 00 —	7p.50

BAN TỪ TÀI : từ 8p.00 đến 10p.00 chứ không phải 12p.00

Trong các lớp Cao-đẳng Tiểu-học có dạy thêm cả tiếng Anglais : học không mất tiền.

Tiền ăn ở của lưu học sinh chỉ có mười đồng một tháng.

Ngày thứ hai 11 Septembre sẽ khai giảng (tiền học tính nửa tháng).

Ai muốn biết thể-lệ xin viết thư lại trường Gia-Long 25 Julien Blanc Hanoi, nhà trường sẽ gởi biếu ngay một quyển điều-lệ có tranh ảnh.

Hỡi các phụ-huynh học-sinh

Từ khi người Pháp sang gieo giống hạt văn minh ở xứ này thì các Ngài hiểu ngay nên Âu-học là cần, nên kẻ gởi con sang Pháp, người tìm trường cho con học, mục đích mong sao cho con em chóng được thành tài. Song cũng nhiều người bất mãn, vì gởi con đi xa có nhiều điều bất tiện mà tìm nơi học đúng đắn nhiều nỗi khó khăn, nên ông LEURET, cử-nhân khoa văn-chương triết-học, nguyên chánh sở Cứu-tế Toàn-quyền Đông Pháp, khi đi diễn-thuyết ở các tỉnh trong Nam ngoài Bắc còn nhờ lời yêu cầu của các Ngài mà ngày nay đã mở một trường rất to ở Hanoi để đem cái tài giáo hóa trong khoảng hơn hai mươi năm giời bên Pháp mà đào luyện cho con em Việt-Nam. Trường này tức là Lieœum libre HỒNG-BÀNG tuy mới mở mà niên học mới rồi đã góp non hai nghìn học-sinh : nào Tàu, nào Nhật, nào Tây, Ai-lao, Cao-mên, Xiêm-la, Ấn-độ, Trung, Nam, Bắc, ba kỳ tới học, kẻ thi bằng tây, người thi bằng bản-xứ. Số học-sinh đông như thế là vì từ trước đến giờ mới có trường tư thục này được phép mở đến ban Tú-tài và giảy đi đủ các kỳ thi, mà quy mô kỷ luật theo như các trường có tiếng bên Pháp.

Trường ở giữa Hanoi, trông ra ba mặt phố (Jules Ferry, Cathédrale, Lamblot) trong một khu đất rộng hơn một vạn thước vuông có sân chơi mát mẻ, cây cối um tùm, có chỗ cho lưu học sinh *ăn ở ngay trong trường*, tiền ăn học không tính đắt

N. B. Ai muốn có cuốn điều-lệ có vẽ cảnh ảnh thì viết thơ, đề :

Monsieur le Directeur du Lycœum libre HỒNG-BÀNG -:- HANOI

Niên học 1933-34 sẽ bắt đầu vào ngày 1er Septembre hồi 7 giờ sáng

Lớp nghỉ hè bắt đầu từ 26 Juin đến 26 Août 1933

Nhẹ hóa nặng

Những em trẻ mày mặt bợc bạo, ít cười ít nói, bụng to đít rệm, da thịt xanh xao, đại tiện tanh hôi, ngủ đêm ngủ đó là mắc phải Cam-tích.

Bịnh nầy sinh ra bởi tỳ vị trẻ em còn đương yếu ớt mà ăn uống không có độ lượng, hoặc ăn phải vật sống dit lâu tiêu, nên ngày đêm tháng chửa mà thành bịnh. Nếu xem thường xem khinh, không sớm tìm thuốc **PHI-NHI-CAM-TÍCH**, nhờ Đại lý của hiệu **LỢI - SANH - ĐƯỜNG** mà uống, thì sau chữa lâu lành mà đôi thì nguy đến tánh mệnh

Giá mỗi gói 0$10

Bản đường chế đủ Cao, Đơn, Hoàn, Tán rất linh nghiệm.

Thuốc Ho tán mỗi gói		0$10
Tiêu thực tán	» »	0$10
Dầu Lợi Sanh ve lớn		0$20
Dầu Lợi-Sanh » nhỏ		0$10

Thơ và mandat đề **M. TRẦN-DIÊU** Chủ hiệu **Lợi-Sanh-đường**
Avenue du Musée TOURANE

Bản đường cần thêm nhiều Đại-lý.

HÓA ĐỜM CHỈ KHÁI

(thủy-hoàn)

Trị các chứng

HO

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG 28 - 30 - 32 RUE TOU-TCHÉOU HAIPHONG

DẦU CHỬ THỌ

Trị bá chứng

TẠI LÀM SAO NGƯỜI TA GỌI LÀ SAVON 72 PHẦN DẦU

Có người viết thơ hỏi chúng tôi nghĩa chữ 72 phần dầu để trong thuyền Việt Nam mà nhiều savon khác không để.

Số là savon lấy dầu và tách nấu ra nếu nó ăn hết dầu và tách hai thứ cộng là 72 phần trăm, nước 28 phần 100 như đúng vậy thì nó thành ra một vật không giống dầu (vì đốt không cháy và không nhờn) và không chất tẩy vì nó không ăn tay khi giặt đồ, và không vàng đồ, mà lại khuất nó không uống không giặt như lắm.

Trong luật buộc người nấu savon không phép để chỉ 72% khi nào nấu không đủ số dầu, vì savon nhiều hãng có thể làm một trăm kilos dầu nấu savon thiệt tốt đúng 72% thì có 150 kilos savon sắp xuống còn savon vẫn như là savon khách kêu là d'empotage có thể nấu từ 300 kilos cho đến 700 kilos savon, lấy tại vô nước và vật vô ích nhiều, như đất sét vân vân.

Bởi sở lấy nên savon khách bán rẻ, savon khách nấu chúng ở giờ buộc lắm thì thành savon còn lòn dầu và tách chưa hết ra savon thiệt mà ở trong savon lấy lại nước nhiều lắm nên giặt đồ hao, để lâu chút có tan lạt, hư đồ, vàng đồ mà lại trinh nhớt là khác.

Còn savon đúng 72% phải nấu đến năm bảy ngày, lọc đi lọc lại vô nhiều dầu và tách chưa thành ra thì lấy ra nấu lại nên savon Việt-Nam như savon Marseille là tại cách thức lấy. Và lại savon Việt-Nam tốt hơn là vì nhiều hãng đem savon Marseille lại đem thử rẻ tiền, thử savon lấy nấu dầu nấu vô thêm nhiều vật liệu không ích vì vậy nên nhiều thử savon Marseille đem qua không tốt bằng savon Việt-Nam là khác.

Nói về luật phạt không phép đủ 72% nấu đủ 72% mà savon nấu không đúng thì phải bị phạt vô (fraude). giả mạo. Sở sơn đầm ở Gindinh đi Thudaumot lấy savon Việt-Nam đủ bán tại tiệm Thạnh-đức về thí nghiệm vì có chữ 72% nhưng mà savon Việt-Nam đúng theo cách thức nấu không nói chi về trễ lắm savon đã đem về thử.

Ấy vậy quí khách mua savon Việt-Nam về dùng đã mau đã rẻ, đã thiệt, lại được giúp ích đồng-bào là thảo.

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh....v...v....

ở Trung-Kỳ, Bắc-Kỳ và Cao-Mên

đã từ lâu năm và cả năm 1933 nữa.

Maison HỢP-THỊNH
Soierie & Mercerie
32 Rue des Cantonnais Phố Hàng Ngang
HANOI

Bản hiệu chuyên môn bán các thứ hàng tơ lụa Bắc-kỳ như : lĩnh áo, lĩnh quần đen, trắng trơn và hoa, the thâm hàng dân the các màu trơn và hoa. Lụa thâm các màu, trắng bề khổ 0m37, 0m40, 0m70, 0m75, 0m80

Lượt đen các hàng, vải mão, chế bạt thiệt ngon. Bán sỉ và bán lẻ giá rẻ, vì bản hiệu buộc bán đi mấy năm nay, buôn được lại gốc những hàng kể trên. Các quí khách ở xa xin viết thơ về lấy mẫu và giá hàng, bản hiệu sẽ hồi âm tập tức.

Lại còn các thứ hàng tạp hóa như vải, cặp sách, giấy giép, vi da, đồ đồng, đồ thêu, như mặt gối văn văn..... bản hiệu có bán buôn rất nhiều xin các quí khách chiếu cố, bản hiệu rất hoan nghênh. Gửi hàng đi các nơi theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre-Remboursement).

Buôn bán thật thà, hàng tốt giá rẻ, các Quí khách mua thử sẽ biết.

Nay cẩn bạch
Mme NGUYỄN-THỊ-SÁU
HỢP-THỊNH
37 Rue des Cantonnais HANOI

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 1)

dùng khám, chưa biết quan xử thế nào.

Dân đã có đơn gia thân trình đại người khác mà tính lại cho ý lưu dịch và thân thuế.

Mong quan trên thấy tình những cách thị oai hiếp chúng cho nghiêm, để làm gương cho kẻ khác. *Dân làng*
6 người ký tên

Cái hại trường hát ở thôn quê

Trường hát ở thành phố, có linh canh gác cẩn phòng, còn ở nhà quê đã xa cửa quan lại không ai coi sóc, nên bọn gian dâm thường tụ tập trộm cắp đủ đều. Như trường hát ở chợ Quảng Huế, huyện Đại lộc, đêm nào cũng nghe chuyện mất khăn, mất xếp. Còn dân ở mấy miền chung quanh đêm ngủ không yên giấc, nay nhà này mai nhà khác bị mất trộm kẻ không xiết.

Mong nhà trách nhiệm ghé mắt cho dân được làm ăn yên tịnh.

Thầy chuyện
QUẢNG-NGÃI

Lời mật dả ra mà được vô sự

Tên Sâm, chồng đò bến Huyện, Phú lâm, Nghĩa hành, đò gần đòn Kiểm lâm, những người lên nguồn đi cải, hoặc mua cải về chụm, đến phải chở ngang đò thường ấy, nó dọa đòi tiền, không thì triệt lại đi bảo đòn, vì vậy ai cũng cung cho nó ít nhiều cho xong việc ; nó lại vào thôn quê, thấy nhà nào có tấm ván cũ, hoặc khúc cây vườn, thì dọa đòi tiền, không thì làm dữ. Dân quê nghe nói hoảng hồn, nó muốn gì lại không được.

Gần đây nó giả người Thương-binh đi rảo các chợ nhà quê bắt thuốc. Bữa 26 tháng 5 nhuận, nó vào chợ Vom ở Chú tượng. Mộ dức, có người đàn bà đi chợ, mua vài nắm thuốc xắt về dùng, nó bắt, đòi ăn tiền, người kia không chịu, nó bèn đánh người ấy lọi, rồi toan bẻ tẩu thoát, may nhờ có người đông bắt được, đi báo làng, bương lý sức gông lại. Tưởng thế nào Sâm không tránh khỏi lưới pháp luật, thế mà chiều lại nó cũng ăn bận dáng hoàng đi về vô sự. Lạ thiệt.

Hành khách

Tai họa giữa đường

Cậu Phan Thuyên, làng An chỉ, Nghĩa hành, học đệ nhứt niên trường Qui nhơn, năm 1930 vì việc lôn xộn cha cậu (Phan Nguyên) bị bắt, cha bị bắt, mẹ mất sớm, không ai lo cho, nên cậu phải dựa đơn thôi học. Từ ngày về nhà, cậu ở với đoàn em dại, dạy giùm năm ba đứa trẻ trong xóm kiếm cơm, chớ không chơi bời với ai cả. Thế mà bữa mùng hai tháng sáu, có trát huyện sức cậu xuống tỉnh hầu, quan tỉnh đưa cho cậu cái trát nói : Cậu bị cáo vào cái án tụ tập ? phải qua tòa lấy cáo cước chụp hình.... bây giờ cậu mới rõ có kẻ thù oán vu cáo cho mình.

Gớm ghê cho cái thói đã man ! Vì chuyện nhỏ nhen mà vu hãm cho người mang họa, mong quan trên xét rõ cho kẻ bị oan khuất nhờ. Rõ

PHAN-RÍ

Lời than của thợ bạc

Nghề thợ bạc về ba năm nầy thật là ế ẩm. Chánh phủ đã xét mà dung thuế môn bài (patente) trong năm 1932, chúng tôi thật lấy làm mừng. Đương lúc chúng tôi mừng thì con ma đói nó theo đến gần, vì ai cũng lo đói tiền dân làm đồ nữ trang. Thỉnh thoảng trong một hai tháng, có được mối sửa hoặc làm, nhưng chẳng vào đâu, làm không đủ ăn cơm hằng ngày.

Vậy mà năm nay, thuế lại nặng hơn năm 1931, nghề làm đã ế ẩm hơn các nghề khác mà thuế lại tăng, tất là phải bỏ nghề. Nguy thật !

Đau mình, phong bại nên dùng
HÒA - GIẢI - THỦY
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
Mỗi lọ . . . . . 0$20

Dự cải-cách VIỆN NHÂN-DÂN ĐẠI-BIỂU TRUNG-KỲ

(Tiếp theo trang nhứt)

khái những việc đã làm được, đề các cách cơ quan thiết cho phép tự trị và chánh sự trong nước, mà khi nào Chánh phủ có ra bài dẫn Việc ấy.

a) Các việc nhượng cho tư chủ, các hộ hoặc công ty làm công tác quan hệ đến ngân sách Trung kỳ

b) Các điều đề nghị của Chánh phủ về ngân sách chính và phụ thu Nam-triều Trung-kỳ, tính hạt.

1) Viện Nhân dân Đại biểu có thể kiểm thính các khoản chi tiêu, trừ ra những khoản sau nầy :

1) Viện ấy không được bàn cãi về khoản chi tiêu, do các điều luật, Chỉ dụ của Chính quốc và các nghị định lập Chánh phủ Bảo hộ mà thi hành.

Khoản chi tiêu về « Quốc thế » (Souveraineté) cũng không đem cho Viện ấy xét.

2) Muốn trừ thính chi tiêu những khoản gì mà không dự trù tăng thêm, đặt thuế mới, hay bớt số chi tiêu nào khác, cho tương đương với khoản ấy, thời không chuẩn nhận.

3 Không được xin điều lợi gì trực tiếp hay gián tiếp, cho bọn hay hội quan hệ đến một người, hoặc một đảng phái lại nào, vì việc trù chi tiêu về quan lại là quyền của Chánh phủ.

Điều thứ 2. — Những điều thỉnh cầu của Viện ấy, về các vấn đề chính trị, tài chánh, xã hội và kinh tế phải do Viện trưởng Viện ấy trình quan Thượng thư bộ Lại, thương đồng quan khâm sứ đại thần xét có nên đem vào chương trình hội nghị ấy Hội đồng của Viện ấy mới được vô luận tranh luận.

(Còn nữa)

Lời cảm tạ

« Chúng tôi là : TẠ-ĐẠO-THẢO và NGUYỄN-VĂN-KIỂM có lời trân trọng cảm ơn quí Cụ, quí Ông, quí Bà, quí Thầy, quí Cô, có lòng quí hóa đến thăm và đưa đến huyệt con chúng tôi là :

Nguyễn-thị-phương-An

trong lúc bối rối, nếu có sơ xuất điều gì chúng tôi xin chịu lỗi.

Mới Mở !!
Institution Thuận-hóa

LÀ một trường Pháp-việt nhận dạy các học trò đến bằng TIỂU HỌC PHÁP-VIỆT (Certificat d'Etudes Primaires France — Indigènes) trở xuống, có chỗ cho học trò ở ngoài ăn ở tại trường.

Trường mở vào ngày *15 Septembre 1933*
Bạn vào học và thơ từ xin đề :
Monsieur LÊ-VĂN-CHƯƠNG
Directeur de
L'INSTITUTION THUẬN-HÓA
Rue Dayot HUE
(En face de la Gendarmerie nationale)

NHIỀU NGƯỜI BỊ :
PHÒNG - TÍCH

Đờn ông đờn bà sức yếu thường hay bị, khi cơm no, rượu say với hạm tình dục hoặc khi ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay nên thọ bệnh gọi là bệnh « PHÒNG-TÍCH ». Khi bị bệnh thấy đầy hơi, tức bụng, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn vào hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt, bị lâu năm sắc mặt vàng, da bụng giấy.

Mới bị uống 1 liều, lâu 2 3 liều uống không công phạt, đúng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay

Mỗi liều hai bán nông giá : 0$10

VŨ-ĐÌNH TẤN
378 Bis Route Lanitray — HAIPHONG
Ân-tứ Kim-Tiền năm 1926

ĐẠI-LÝ :
HUE : VĨNH TƯỜNG phố Gia-Long ;
TOURANE : NG.-THỊ HUỲNH Đồ-Bửu-Vị ;
DALAT : ĐINH VĂN-CHÂU Libraire ;
NHATRANG : MỘNG LƯƠNG THƯ QUÁN
PHANTHIẾT : LÊ NAM-HƯNG R. Gia-Long ;
VINH : GIA-CÁT, 44 Maréchal Foch ;
SAIGON : HƯNG VƯỢNG 107 R. d'Espagne ;
CHOLON : PHƯƠNG-GIA VIỄN DƯỢC-PHÒNG ;
BACGIA : NGUYỄN-NGỌC-THÁI I. R. d'Annam

Thuốc ghẻ, thuốc ngứa lở của *VĨNH-HƯNG-TƯỜNG* — Vinh
hay có tiếng
Mỗi hộp . . . . . 0$10

THẰNG NHỎ 3 TUỔI
MẠNH MẼ LẠ THƯỜNG

Em nhỏ Lê-văn-Phát năm nay được ba tuổi, mập mạp mạnh mẽ lắm. Hồi nó mới hai tuổi, ai cũng tưởng nó phải chết non, cha mẹ nó hết sức buồn, vì nó có góc ban hay nóng lạnh, đồ mồ hôi trắng, ỉa đứt, buồn bả lắm, một tháng đau không biết mấy lần, hễ ăn đồ trúng thì chứng ban tái lại. Bịnh nó làm khó cho cha mẹ nó vô cùng. May nhờ có người điểm chỉ, cha mẹ nó mua có ba gói thuốc CHỈ-LINH-TÁN cho nó uống, đến nay tuyệt góc ban, hết nóng lạnh nữa. Hết bịnh, nói gì càng mập thêm, mạnh mẽ lại thường. Thuốc « Chỉ-linh-tán » nầy gia truyền hơn mấy đời, cứu được không biết bao trẻ con mang bịnh. Nhà bào chế cũng nhờ một thứ thuốc nay, làm nên sự nghiệp. Tôi vì được nghe muôn ngàn người lặng khen là thần dược, nên nài nỉ xin làm đại lý độc quyền phổ thông thuốc nầy khắp cả Đông-Pháp. Sự hay của thuốc nói không cùng, dùng rồi mới rõ lời nói tôi là đúng với sự thật.

Có bán nơi mấy chỗ bán dầu. Khuynh-diệp. Mua sỉ huê hồng 30% do nơi : VIỄN-ĐỆ
11, quai de la Susse — Huế
Hay là nơi :
M. NGUYỄN-VĂN-PHỐ
Boîte postale n° 63 — Saigon
Giá mỗi gói 0$12

Bán giá rẻ hơn hết
các tiệm tơ lụa ở TRUNG-KỲ
Tại vì : Tiệm BOMBAY mới
AU-BON-MARCHÉ
115 Rue Paul-Bert, Giây nói số 73 - HUẾ
Buôn và đặt các thứ hàng tơ lụa ở các xưởng máy dệt lớn trong cõi Đông Pháp nên hễ tên nào cũng có về hàng mới lạ, đã bán sỉ bán lẻ.

Rất tôn là một tiệm tơ lụa đề các nước đề bán sỉ bán lẻ to nhất TRUNG-KỲ.

Ai muốn không có bệnh lao?

« Tôi và nội-nhân tôi dùng Tiên-Tửu của Ngài thấy Diệu-nghiệm lắm. *Tiên-Tửu quả là thần-dược, xin Ngài lại gửi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai)* .. *M. TRẦN-PHƯƠNG Secrétaire des Douanes à Qui-nhon*

« Tôi ốm yếu, xanh xám, dùng sâm, nhung, cao quí và thuốc mấy năm hết bạc ngàn mà vô hiệu, nay dùng Tiên-Tửu, thấy *khỏe mạnh, đỏ da, ăn khỏe, mau tiêu đói, ngủ ngon, tiêu trong hết các bệnh*... Tiên-Tửu quả thần diệu lắm, vậy Quý-hiệu gửi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai. *Madame Tri-Phủ NGUYỄN-VĂN-CHUNG à Nam-Định*.

« Ông-Thân Bá-Thân tôi đều mắc bệnh ho lao, xanh xám lắm, ít ăn hèm ngủ, chân tay buồn mỏi, đau ngực, mỏi lưng, nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của Quý-hiệu, không những mau khỏi bệnh mà lại béo mập, khỏe mạnh lắm... M. TRẦN-VĂN-ĐÔNG, commerçant à Khoái-Châu.

« Môn thuốc Phong của ngài quả là thần diệu lắm. Người bà con của tôi mắc bệnh đã 10 năm nay, thuốc tây thuốc tàu bắt lắm lần mà vô hiệu, nay dùng thuốc *phong-hải* của ngài *mau thấy kiến hiệu lắm*. Vậy xin gửi cho hộ thuốc nữa...

M. NGUYỄN-NGỌC-CÔN Điền-chủ à Phan-Thiết.

Coi những lời khen đó, đủ chứng rằng : Tiên-Tửu rất thần diệu đại tài, các ngài nên uống viên mau hết các bệnh, viên được khỏe mạnh, làm ăn tinh lợi phát đạt, sanh nam đẻ bảy bình yên vô sự, vì Tiên-Tửu rất thơm ngon, trẻ nhỏ cũng uống được, không say) là thuốc *bổ tinh Bổ-thận, Bổ Phổi, Bổ Khí huyết, Bổ gân cốt, Bổ Tỳ vị rất mạnh, rất tốt, hơn sâm nhung cao quế nhiều lắm*, nếu mau được béo mập, khỏe mạnh, ăn khỏe mau đói, ngủ ngon, tiểu tiện trong mát, đại tiện nhuận hoạt, nếu có các bệnh *ho lao, đau phổi, đau ngực hen suyễn, đau lưng, tiểu vàng đục, đau xương, ung sầu, lở chốc, phù bàng, ngã nước, thương hàn, mọc bệnh lậu, tim la, động kinh, tê-thấp, đau bụng kinh niên, đau tim, đau dạ dày dán bá bạch đái, bạch trọc, bịnh nguyệt không đều, muộn con, trẻ nhỏ cam sài, xanh xám vàng vàng* mau khỏi lắm. *Còn như thuốc thì thần diệu nhất là : Thuốc Phong-hải ; ho lao, ho kinh niên thổ huyết ; Hen, suyễn ; Di mộng tinh ; Lậu kinh niên ; Giang mai ; đau bụng kinh-niên ; Đau mắt kinh-niên ; Đau ngực ; Đau thận*, vân vân... Vậy dùng Thuốc của dùng Tiên-Tửu cũng mau khỏi bệnh, cam quyết rằng suất nước hơn không dám có thuốc chữa các bệnh khó khăn kinh niên thần diệu đời tài bằng thuốc của Bổn-Đường. Vậy các chư nhân, các Quý-phước, các ngài nên mách bệnh nhân gửi thơ về *ĐẠI-BẢO ĐƯỜNG 32 rue des Médicaments à HANOI* mua Tiên-Tửu và Thuốc để được mau khỏi bệnh ; theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được.

Dùng sữa
"LE GOSSE"
Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người : có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

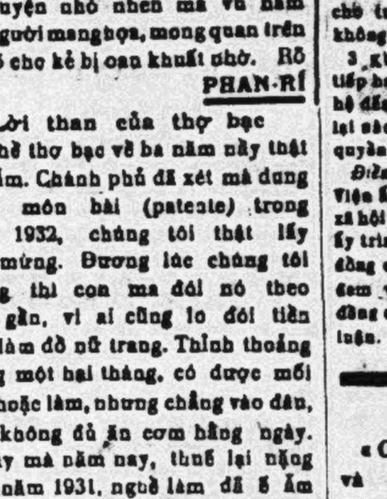

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932-1933
Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon
Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.
HIỆU GIẤY XANH : *Giá mỗi hộp . . . . . 0$32*
Đại-lý :
ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUE — TOURANE — QUINHON

VIÊN ĐÁ MÓNG
Giáo-dục Tiểu-thuyết
Soạn-giả : THIÊN-TIÊN-SINH
Dịch-giả : CHÂU-SƠN
Số 17

Liếc mắt trông ra bốn phía thì non sông cuồn cuộn còn phun ra như ngất trắng, bao nhiêu cảnh đồng ruộng dọc theo 2 bên bờ sông, mênh mông như cái hồ lớn ; một đường xanh xanh chia cái giới hạn lấy là cát, nắt chỗ trời với nước giáp nhau vậy. Những cây to bị trốc gốc, cùng thây trâu bò bị trôi, cũng chen nhau lênh bênh trên mặt nước. Ngó lên miền núi xa xa, ngọn khói của các nhà nấu cơm mai, từng cột từng vồi, bay lên trên không. Bên cạnh có một dải nhà tranh lúp xúp, ở giữa sườn núi, và chung quanh có lính tính đồi ba xóm, núp trong bụng núi, trông cảnh gớm thêm, rõ là một cái thiên đường, chứng như người miền cao ấy tuyệt không rõ cái thảm trạng ở vùng dưới thấp nầy ra thế nào.

Còn nói chi ở vùng đồng thấp nầy, thôi thì nhà nào nhà nấy, vắng ngắt chẳng nghe có tiếng người, mà thương hại cũng không thấy một chút khói nữa. Bởi vì quân bà Thầy-bà kia đã đuổi chủ đi mà choán lấy nhà rồi kia !

Khi ấy ngẫm lại trường học thì nhà hiệu xá đã lỏ toang đến 7, 8 trượng, ngói bể rui hư, rầm ngồn ngang trên đống bùn ; cái hòn núi chồng đá nhỏ nhỏ trước cửa mà Hiếu-Thuyên đứng hôm qua, nay cũng chưa cả bùn đất, chỉ lưa một vài chỗ cao lòi lên trên giòng nước chảy. Sân thể thao thì rõ thành một vũng lầy, nước bùn dơ bẩn, ủ đột thiệt buồn ngó, rào tre thanh cửa rả rời trong giòng nước đục. Có một cái cầu ván nơi cửa vào, không biết trôi đi xứ nào. Cửa nhà học cũng sụp mà tường chung quanh lở hết phần nửa. Cái sườn nhà học mà bọn Bửu-Thuyên tốn công khó nhọc sửa sang lâu nay, nay trở làm vườn trồng rau cho bà Thầy-bà !

Lại nhìn qua các nhà ở chung quanh trường, ôi thôi ! thảm trạng không nỡ ngó nữa ! nhà bị nước ngập, tường xiêu ngói đổ, có cái cửa ngõ bị ngọn sóng cuốn, tường tuy còn đứng mà cái nhà đã trôi ra ngoài xa, rương hòm đồ đạc gì gì đều theo làn nước đục mà đi về biển đông hết ráo. Tội nghiệp có nhà nuôi bồ câu, nó bay về tìm ổ mà không thấy : một vài con mèo lim chả không đặng, ngao ngao trên tấm vách xiêu. Lại thêm những tiếng trẻ con mất sữa ngật khóc trong mẹ, cái tiếng bi thảm, ai nghe cũng phải động lòng, làm cho kẻ đứng trước cái thảm trạng xách nát nhà trôi, người xiêu của đổ kia, nảy ra vô số mối tình thương xót, không bút mực nào tả xiết.

CHƯƠNG THỨ 6

Sau cơn lụt lo phương cứu giúp, trù khoản chẩn sinh chuyện lôi thôi

Sau cái cơn lụt ấy, quan dân làng xóm cũng lo tính cách cứu giúp, kẻ đong đường nầy, người chạy ngã kia, trong đám rừng thông và gỗ cây lập xập, xuất hiện thêm những nhà thương tạm thời ; phần đói phần bệnh, những kẻ mới thấy sớm mai còn đi kiếm gạo, mà buổi chiều đã bị vùi xác, không biết là bao. Cảnh tượng đau thương, thật kẻ có mắt không nỡ ngó. Lần lượt cứ thấy những giường khiêng người bệnh ra vào trong rừng, kẻ qua người lại như chim yến đưa thoi trên nhành liễu, già trẻ than van, vợ con rên rỉ, không khác gì một vùng chiến trường !

Than ôi ! Một làng phồn thạnh mà trải qua cái kiếp tai ương nầy, hao tổn không biết là bao nhiêu ; trước kia đồng điền xanh ngắt như mây, mà nay hóa ra hồ chứa nước bạc ; cái cuộc bể thảm cồn dâu, rõ ràng trước mắt. Mà đáng thương xót nhứt là cái thảm kịch « kho người ! » Thỉnh thoảng giữa vùng nước đục, lại trôi đến một cái thây người đờn bà, có bọn trẻ con nhìn mẹ mà kêu khóc ! Lại thêm những hạng tuổi trẻ mất chồng, kết hôn chưa đầy 3 tháng mà đã làm kẻ góa, nghĩ lại vườn nhà, chính nơi cửa sổ buồng the, mới cùng nhau chuyện vãn đầm thắm hôm qua, mà ngày nay không còn nhìn ra là nơi nào nữa ! cho đến đêm lại nghe tiếng quạ kêu rân, tìm không ra ổ mà cũng không có cây nào có nhành đậu được, đành chời vơi trên từng không !

Lúc bấy giờ các báo chí lần vẫn cũng đua nhau đăng chép cái thảm trạng nơi làng ấy. Kể lại thì bị chìm mất 95 nhà, bị hư hại hơn phần nửa có 300 nhà, người chết kể hàng trăm, còn số người bệnh không kể. Tin ấy đồn ra, rung động cả tai mắt người trong nước. Quan lại địa phương, chuẩn y theo lời thỉnh nguyện của tự trị hội trong huyện, có xuất một khoản trợ cấp lâm thời, rồi qua phủ huyện và tự trị hội viên chung bàn các phương pháp bổ cứu. Cái thú ăn no vui vẻ mới đó mà không trở nhàng mắt, thì đầu đường cuối ngõ, đã thấy người chết chồng thây !

Lại có bổ sở những kẻ đã nghèo lại đau, không cơm không thuốc, lo tất tới từng nhà mà xin cơm và ngủ nhờ ! Thật là cái kiếp trời giá đày đọa, thảm trạng không chỗ nói nào !

(Còn nữa)

Đọc đoạn tả cái nạn lụt trên nầy mà ký giả bất ràng mình và rờn ốc. Vì ở xứ ta thường năm mang cái nạn nói trên, như mấy trận lụt vỡ đê ngoài Bắc, cùng những trận bão lụt ở Thanh hóa, Phan rang và Bình định, và trận đói ở Nghệ Tịnh mấy năm kế tiếp... nay đọc chuyện kể thảm trạng trong bản, rõ như tuồi chuyện xứ mình vậy, mà cái thảm hại xứ mình cần đáng ghê hơn nữa kia !

Lời người dịch

THẾ NÀO CŨNG KHỎI!

• Đau mình mẩy, nhức gân cốt, khớ tiêu, đau lưng, đau bụng thận, bàng quang hay dạ giầy, đầy bụng, nhức đầu, chóng mặt, bệnh đau ngoài da (lở, ngứa, nhọt, vân vân) những bệnh này chỉ vì máu độc sinh ra, muốn chữa khỏi thì phải trị các chất độc ở trong máu bằng thuốc Tisane des Chartreux de Durbon.

Thuốc này trích lục các cây núi Alpes làm ra, sự kiến hiệu đã thử nhiều lần, uống thuốc đó mau lại được tốt như trước, hơn trước, sẽ được chóng khỏi như trăm ngàn người khác, mỗi ngày nhà chế thuốc J. BERTHIER ở Grenoble nhận được rất nhiều thơ cảm ơn. Hiệu J. Berthier làm thuốc đó vì có đạo sĩ Geraldus truyền lại cho cách chế. Các người bốn đến chúng tôi, làm cho số người thuốc đó cứu khỏi càng ngày càng đông ra.

Thuốc Tisane des Chartreux de Durbon chỉ bán từng lọ giờ lên, ở các hiệu bào chế.

Hãy thận và làm chứng thơ đề:
Laboratoires J. BERTHIER, à Grenoble

TISANE DES CHARTREUX DE DURBON

Sách thuốc Việt-Nam

làm toàn bằng chữ Quốc ngữ, có chua thêm chữ Hán

Nhà nghiên cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

Sách này do mấy nhà lương-y tinh thông nghề thuốc của ta, lưu tâm nghiên cứu các lý thuyết khoa thuốc cũ, mới, đông, tây; đem sự suy xét, lịch duyệt và kinh nghiệm, từng trải lâu năm làm thành sách này: nói rõ các tạng, phủ, kinh, lạc, căn nguyên các bệnh, cách xem bệnh, phép xem mạch, trị bệnh bằng thuốc ta, rất là rõ ràng, giản tiện; không những các nhà muốn nghiên cứu nghề thuốc phải cần xem tới, mà hết thảy các nhà, nhà nào cũng nên có một bộ để biết sách phòng bệnh, giữ mình, thực là một pho sách rất hay trong xã hội ta về đường thực dụng.

Cả bộ 10 quyển, giá	3$00
Cả 10 quyển đóng gọn làm một pho, bìa giấy, giá :	3$50
Ở xa mua gởi mandat trước thêm cước phí	0$40
Nếu lĩnh hóa giao ngân sẽ thêm cước phí	0$55

Thơ và mandat gởi cho

M. NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG
N° 123, Phố Khách -:- NAMĐỊNH

Trẻ con biếng ăn nên mua thuốc

PHÌ-NHI CAM-TÍCH

của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG

Mỗi lọ . . . . . 0$20

Cao giả

Thời buổi văn minh nói thật không mấy người tin.

Ai muốn biết Cao-hỏ-cốt thật hay là giả, thì lấy một miếng nhỏ bằng hột ngô, cầm vào đầu tiêm, hơ lên ngọn đèn, hễ thấy càng hơ, càng phồng to, mà hơ lâu cũng không cháy và hơi gây nồng nàn bay ra khắp nhà, ấy là cao thật. Còn cao ban long hay là cao giả khi hơ lên đèn thì chảm đen ngay, hơ lâu thì cháy và khét. chớ mua lời tiền.

Cao nhà nấu thật tốt, giá bán mỗi lang 4$00.

Tối uống sáng thấy cường dương và trong mình sảng khoái khác thường. Ai muốn thử cho biết thật hay giả, xin cứ gởi thơ, tôi sẽ gởi tặng một miếng nhỏ, nếu biết là cao thật sẽ mua.

Thông phán TRẦN-ĐỨC-CẢNH
57 – *Bd Harmand* — 57
TONKIN NAM-ĐỊNH

Cảm, cảm, sốt rét
chỉ
THẬP-LINH-ĐƠN
của VĨNH-HƯNG-TƯỜNG là hay

CHƯ TÔN!

ai muống ngăn ngừa che thân
CHO KHỎI ĐAU
NHỨT LÀ
Khan cổ, đau đọc giọng,
yếu tim, đau phổi
thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỜN

VALDA

Hơi thở đã thơm mà lại được
Khỏi lo cảm mạo thương hàng
Dầu có thở hít buội bậm dơ
dáy hay là có vật độc.

Thì cũng Khỏi lo đau

Còn có đau:
Sổ mũi, Khan cổ, Khạc tiếng,
nóng lạnh cũng là ho
thì cũng cứ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thong hơi tốt lắm.

Mà phải nhớ mua thứ thuốc
đó mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp có
hiệu chữ

VALDA
MỚI THIỆT PHẢI

Việc cần nên biết

Thuốc chữa bệnh là món rất cần thiết và quan-hệ cho sức khoẻ cùng sự sống của đời người.

Cho nên mỗi khi cần phải dùng tới thuốc, thì ta nên để dặt kiếm tìm cho được một ông thầy thuốc nào hoặc một hiệu thuốc cho đáng tin cậy hoặc có lịch duyệt chắc chắn kỹ càng rồi hãy nên dùng.

Hiệu thuốc **TỰ-BÌNH-ĐƯỜNG** ở đường Clémenceau tại châu thành BENTRE. Nam-kỳ chuyên môn làm các đơn hoàn tán và tự chế ra các thứ thuốc rượu, mà được nổi danh khắp trong xứ Đông-dương trên 20 năm nay cũng chỉ vì chúng tôi đã kinh nghiệm được những vị thuốc thần hiệu và chọn lựa rất những vị thuốc thượng hạng đem về bào chế rất tinh tường, cho nên những món thuốc chúng tôi đã chế ra thì đều được thiên hạ hoan nghinh cả.

Nhứt là những phương Rượu thuốc.

Như: Thiên-thời thổ tả Trấp.
Hồi dương cấp cứu tửu, để chữa bệnh Thiên thời dịch tả,
Và Thu-căn-kiết bổ tửu chữa bệnh nhức mỏi, tê bại, vân v... thì thiệt là món thuốc thánh dược để cấp cứu được rất nhiều người.
Còn nhiều món nữa kể không hết, hãy viết thơ cho Bổn-đường sẽ gởi tặng catalogne, mục lục.

Bổn đường cần dùng nhiều Đại lý khắp cõi Đông-dương để hoa hồng nhiều điều luật đơn giản, các vị thương gia, các ngài muốn làm đại lý cho Bổn-đường xin viết thơ thương nghị.

Bổn đường chủ nhân
NGUYỄN-VŨ MỊCH cẩn cáo

Dùng toàn dầu trong
tốt_Màu trắng_giá rẻ
Của Annam làm ra
Đâu đâu cũng có bán
Đại-lý khắp
Namkỳ và Trungkỳ

TRƯƠNG-ĐẠI-BẰNG
DIRECTEUR DE LA MAISON
DAI-TAM
82 Rue Tôn-Đức-Thắng CHOLON

KHI ĐANG ĐỢI THẦY THUỐC

Là tên quyển sách ông lương y Dupeyroux mới làm ra, có 175 trang, nhà nào cũng nên có. Gởi đến tận nhà. Viết thơ (kèm thêm 0 $ 15 tem) cho
Laboratoires DUPEYROUX, *5 Square de Messine, PARIS*

RĂNG GIÚP NHAU !!!

QUÍ BÀ! QUÍ CÔ

Đã dùng thuốc Điều-kinh bạch [illegible] ÔNG-TIÊN thấy hiệu nghiệm, xin cổ động cho chị em biết mà dùng. Người bịnh có huyết trắng dầm dề, khí uất, khí hư, bầm đen, bạng đợi, trắng đục, nặng nhẹ lâu mau thế nào dùng cũng tuyệt bịnh (chắc vậy) ông chánh Barthélemy, colon à Mỹ Lơn Annam. Ông Đỗ thuế Hậu, gérant plantation Cuisoông Thudaumot, ông Đỗ-văn-Toàn, thơ-ký phòng nhì Nam-kỳ coi phải đều công nhận thuốc nầy là thần hiệu.

Mỗi gói 0$30 — nửa lố 1$50 — một lố 3$00

Con trẻ em ăn không tiêu, bụng lớn xéo gân xanh, nước da vàng, thân thể ốm o, con mắt lờ đờ đỏ ghèn, đít mỏ hôi trộm, đang nóng mồ mang dùng Thối-nhiệt-Tán hiệu ÔNG-TIÊN trước sau mười phút hết liền. Nếu ông Nguyễn-thành-Được, secrétaire des P. T. Kompong trạch mới cho lần thứ nhứt ông thấy sự công hiệu cấp kỳ của thuốc nầy. Mỗi gói chỉ có 0$10.

Đại-lý: Minh-Nguyệt Phan thiết, Trương-tấn-Hy Phanri, Hồ văn Bé Qui-nhơn, Trần-ngọc-Xuân Binh-định, Nguyễn-hữu-Vinh Tourane, Vĩnh hưng-Tường Vinh, Nguyễn-văn-Minh Hai-phòng Nguyễn-văn-Đức Hanoi.

Cần thêm đại-lý các tỉnh Trung-kỳ buôn-bán nhiều, thể lệ dễ, xin viết thơ thương nghị:

Mme NGUYỄN-VĂN-HOÀNH
Hiệu thuốc « ÔNG TIÊN »
Rue P. Blanchy prolongée - SAIGON

KHẮP ĐÔNG-DƯƠNG CHỢ CÙNG QUÊ

Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta [illegible] Mới chế ra?

Báo hiếu mới chế ra thứ áo Chemisette để mặc mùa nóng nực rất mát, để chơi Tennis rất tiện, mà nhất là các ngài bận Âu-Phục rất đẹp rất lịch sự.

ÁO MÀU TRẮNG HAY MÀU GHI.

Cổ có Fermeture Eclair hạng nhất 2$00 hạng nhì 1$50
Cổ cài Cúc hạng nhất 1$50 hạng nhì 1$00
Gửi đi xa thêm 0$25 tiền cước.
Giầy deux couleurs vấn bán 5$50 gửi đi thêm 0$70 cước.
Catalogue AN-THÀNH 1932 vấn trừ 15%
Giầy vải trắng hay vải đen đế crêpe đúc vấn bán 1$65 gửi đi thêm 0$55 tiền cước.

AN-THÀNH 37 Phố hàng Đào **HANOI**

AI MANG BỆNH CỐT KHÍ ĐAU NHỨC GÂN CỐT
hãy dùng

THÁNH-DƯỢC BÉJEAN

là thứ thuốc chuyên trị các bịnh đau gân cốt, phong tổ, nhức nhối và tất cả các bịnh phong (Goutte, Rhumatismes, Sciatiques, Arthrite) rất hiển hiệu.

Uống trong 24 giờ đồng hồ đã thấy bớt đau. Chỉ uống một chai đã thấy hiệu nghiệm như thần.

Có bán tại các tiệm thuốc tây. Dépôt Général: 30 r des France Bourgeois PARIS

Ai đa tư lự, tim óc hư nhược, tinh thần yeu đuối? khí huyết xấu, và kém sinh dục?

Nên chú ý!

1·) THUỐC THANH TÂM

Bổ-não-hoàn

[illegible] bổ não hưng vượng tinh thần, sung óc não lực, bồi bổ tâm huyết, thống trị những người ưa tâm chí học tập, tư lự quá độ, hoặc bằng ngày làm việc bằng trí não nhiều, hao tổn tinh thần, lao thương tâm huyết, sinh ra rối loạn gan óc, tâm thần bất định, ít nhớ hay quên, hay đánh trống ngực, nằm hay giật mình, ngủ không yên giấc, mơ, mộng, mê, sảng, chóng mặt, nhức đầu, nếu để lâu ngày sẽ sinh chứng xuyên-đầu thống (đau óc) nữa, tứ chi bải hoải, ăn uống kém ngon v.v

Dùng thuốc nầy tiếp tức lành mạnh.

2) THUỐC ĐIỀU KINH

Bổ - huyết - hoàn

Chuyên môn điều hòa kinh-nguyệt, bồi âm bổ huyết và tốt đường sinh dục. Trị cả đàn bà các chứng kinh-nguyệt xấu kém bất điều, thấy kinh tháng sớm, tháng muộn, tháng có, tháng không, tháng nhiều, tháng ít, hoặc một tháng thấy kinh vài lần, kinh kỳ trước sau đau bụng, kinh ra hoặc tím, hoặc đen, hoặc loãng, trắng, hoặc huyết hôn, huyết cục, lậu huyết, băng huyết, tích huyết, đong huyết, dọ con hư lạnh, óc khí sinh chứng khí hư (bạch-đới) nữa, làm cho ngăn trở, sinh dục tám năm không chửa, sắn hậu gầy mòn, mặt vàng da sám, kém mọi sức khoẻ v. v. Dùng thuốc nầy đều được khỏi cả.

2 thứ thuốc này cùng giá mỗi lọ **1$00**, *nửa tá* **5$00**

Bán tại
Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG
N° 127 Hàng Bông -:- Hanoi

BAC-NINH

Bệnh quý đã có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬU, hay TIM LA, hay LẬU nhập CỐT người ta khắt khe trong người nhọc mệt thêm nặng rượu thì càng có mủ, hay trong thịt nó buốn nhức lắm, hay là cái chất mới cái, xem đã có mủ, vì cớ vi-trùng GONOCOQUE nó đã vào trong xương, trong máu, bề tỏ giới thì như vậy, bịnh nầy rất nguy hiểm về chuyện nhiễm, nếu để cho lâu BÀ thì người ấy mắc bịnh đau GIÀ-CON (Hernie) khí hư huyết hoạch, bằng huyết v. v. thì tinh đã rất hèm, nếu để con thì hay bằng mất, còn TIÊM-LA nhập CỐT, người thời như trong máu trong xương cũng vi-trùng SPIROCHETE DE SCHANDINE cho nên trở giới hay nổi, đau đầu, đau mình, đầu lắc đầu nặng, chân tay mỏi mệt, cắc rất nọc nầy nó chuyển nó ẩn rất là nguy hiểm vì thế cho nên ta nhiều người đã rõ, để rõ bài vị bịnh, để con thảo cứ nọ thiếu thời kia, ta cho là đã quấy ngọ, vì cái nọc nầy nó chuyển nhiễm cùng [illegible] thoi, nếu mắc bịnh không tìm được thứ thuốc thần hiệu nầy thì các nọc ấy chuyển nhiễm cùng mấy mươi đời, như cha truyền đến cháu chắt, v. v. vì thế nhiều người thế không có bịnh khi nào mắc thì trong có vi-trùng TIM-LA, tên như bịnh HỜ LOÉN (Chancre mou) bịnh nầy nó cũng có vi trùng BACCILLE DE DUCREY, cớ vi trùng nầy nó cũng ẩn vào trong xương, trong máu, nó cũng nguy hiểm như TIM-LA bịnh nầy cũng có nhiều người thiệt hại đến thân thể, vậy các ngài mắc phải các bịnh nầy đã nặng, hay bịnh nhập CỐT mấy mươi năm, hay mới mắc phải, thì tiệp tức đừng nguy thuốc HIỆU HOÀNG-VĂN-ÍCH, số nhà 97 phố Minh-cá Hanoi (Tonkin) thế nào cũng phải mau khỏi, và rất hết nọc, người có bịnh uống thuốc vào đi làm ăn như thường, thời bao giờ không biết, trong thế vậy, nếu lâu bà có thai uống cũng được, không hại gì cả, thuốc LẬU, 1p00 TIM-LA 5p00 thuốc CHANCRE-MOU cũng uống và bôi bọn. ĐẠI-LÝ LÊ-NAM-HƯNG Commerçant Rue đoạn tang ở PHAN-THIẾT, PHU-RÀ [illegible] Rue [illegible] Vadier [illegible] (Phố Hàng Bạn HANOI. nếu ai muốn mua thì gởi cho một ít tiền trước cho Bổn [illegible] ngài nào muốn làm đại-lý xin viết thơ về bổn-hiệu.

BỆNH ĐÀN BÀ!

Phần nhiều đàn bà con gái thường mắc chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU tháng có tháng không, khi trời khi sụt, trước hay sau khi kinh kỳ thường hay đau bụng, kinh ra hoặc tím hoặc đen hoặc trắng; lậu huyết, băng huyết, già con hư lạnh, khí hư, bạch trọc, tiểu tiện tức buốt, lệch tử cung, sa họa muống cùng là thai tiền, sản hậu, mặt xám da vàng, kém ăn ít ngủ vân vân.....

Chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU, khi sơ phát do bởi huyết hư, gan rảo. Thình thoảng thấy gầy gầy nóng rét, khùng khằng ho khan, gân thịt giật máy cạnh sườn đau bụng dưới rốn. Ăn kém ngủ ít, mặt chóng dầu rức, thân mình buồn bã. Hoặc vì phiền muộn, uất rức, hoặc vì bị bệnh lậu, giang mai truyền nhiễm, sau khỏi rồi không chịu bồi bổ, hay không biết kiêng cử cho hợp cách vệ sanh mà sinh ra. Ai bị các chứng kể trên nên mau dùng thuốc SƠ CAN BỔ HUYẾT hoàn là được chóng khỏi.

Mỗi ve 1$ — nửa tá 5$ —

Quý khách trong TRUNG NAM-KỲ, AI-LAO, mua thuốc, thư từ, mandat đề tên:

M. SINH-HUY
Rue Maréchal Foch à VINH

MAGASIN DE SOIERIES

TAN-LỢI

125-129, Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như là: lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm sen mặc đến rách không bể sơ phai trở. Bổn hiệu đã bán thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khắp đặt đâu cũng ưa thích nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đã các thứ nước nhuộm của Tây hiệu « Teinture idéale » danh tiếng thuở nay ở Nam-kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu « Pagode Chinoise et Annamite de Cholon » (Đề-ngạn Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp-văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn-lâm học sĩ, thường thọ ngũ đẳng Bắc-đẩu bội tinh, soạn, có 32 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$20.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán.

Bánh hộp biscuits « Kim-Thời » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélangés choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán 0$75 một hộp (mua sỉ có huê hồng).

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-hưng-Thành Hội-hàn 129 Rue [illegible] Haiphong, giá mỗi hộp là 0$60.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm nay cho tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ. Ở xa xin viết thơ về thương nghị.

TÂN-LỢI

125-129, Bd Tổng-đốc-Phương — CHOLON

Ai mắc bệnh Tê, Bại, Phong, Thấp?

Ai thường đau Xương, đau Cốt?

Bệnh phong thấp, cứ xem bởi thế,
Thật tại là Vinh-Vệ bất hòa.
Khí hư huyết nhược sinh ra,
Lại thêm cảm mạo nhiễm qua trong mình
Ở ống xương thịnh linh chạy khắp,
Buổi dang chơi, cực thấp đem kia.
Ai mà mắc phải ê chề,
Chân tay co rút thịt tê da buồn.
Trông sệch méo, mất màm dị dạng,
Sợ rồi ra liệt bạng phế nhân.
Chớ chi đến lúc nguy nan,
Kiếm tìm thần dược chuyên cần chữa đi.

Muốn không khỏi mau thì chiều cỡ,
Tiêu-Hạnh-Lâm quí hộ mời vào.
Hàng Buồm phố lý đông sao.
Mua Tam-Xà-Hổ-Cốt-Cao mà dùng,
Chế ra để khử phong, trừ thấp,
Thuốc hòa-bình cứu cấp đồng bang.
Thật là công hiệu lạ nhường,
Cường gân kiện cốt hết phương bệnh rồi.
Bổ can thận thêm chí thần được.
Huyết lưu thông người được mạnh ngay.
Dùng qua mới biết thuốc hay.
Mỗi ve 1$50 6 ve 7$50.

Nên dùng: .....

TIÊU-HẠNH-LÂM CỐ-TINH-HOÀN nhờ khi ta bị bệnh đi, mòng, hoạt tinh, khí loãng, khí lạnh, hoặc sau khi bị bệnh phong tình đã khỏi, hoặc chưa được thật khỏi, khi đi tiểu thường có khi trắng ra như sợi chỉ, rồi gà v. v., nước tiểu đỏ vàng, lúc đục, lưng đau, gối mỏi, chậm đường sinh dục.

Có bệnh xin chóng cứ ửa đi, kẻo nguy tinh mạnh, không bệnh mách bảo đồng-bào nên nhận lấy đến hiệu Xử Tổ-Hi-Cữu mà đi được bà con Trung, Nam, Bắc tin dụng xưa nay. Mỗi ve 1$00 6 ve 5$00.

TIÊU - HẠNH - LÂM
108 Phố Hàng Buồm HANOI

Ở gần đến hiệu QUẢNG-HƯNG-LONG số 80 phố khách Vinh mà mua ở xa gởi lĩnh-hóa-giao-ngân.

Imprimerie « TIẾNG-DÂN, HUẾ

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG